

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Dyddiad:	21 Ionawr, 2020
Pwnc:	Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion
Pwrpas yr Adroddiad:	Diweddariad ar gynnydd gwaith y Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Gwilym Owen Jones
Aelod(au) Portffolio:	Cyng R Meirion Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Rhys H Hughes, Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini
Ffôn:	01248 752578
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio:

A1 Nodi:

- Y cynnydd hyd yma gyda gwaith y Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion o safbwynt cyflawni ei raglen waith sy'n cynnwys herio cadarn o berfformiad ysgolion unigol
- Y meysydd gwaith y rhoddwyd sylw iddynt drwy'r trefniadau newydd a gyflwynwyd wrth gysgodi GwE
- Deilliannau'r ymarferiad cymryd stoc a chynllunio ymlaen diweddar gan y Panel
- Yr angen i ddiwygio cylch gwaith y Panel er mwyn sicrhau aliniad parhaus efo blaenoriaethau corfforaethol ac allbynnau'r ymarferiad cymryd stoc.

A2 Argymell bod y Pwyllgor yn dod i gasgliad am gadernid gwaith monitro'r Panel hyd yma.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Cyswllt uniongyrchol â Chynllun y Cyngor / blaenoriaethau trawsnewid. Mae Cynllun y Cyngor yn cynnwys uchelgais i weithio gyda phobl Ynys Môn, eu cymunedau a chyda phartneriaid er mwyn sicrhau bydd y gwasanaethau gorau posibl yn cael eu darparu a fydd yn gwella ansawdd bywyd pawb ar hyd a lled yr Ynys. Un o 3 nod y Cynllun ydy "creu amodau a fydd yn galluogi pawb i gyrraedd eu potensial llawn." Mae gwaith y Panel yn allweddol i gefnogi ysgolion a'r Cyngor i wireddu'r nod hwnnw.

3 – Egwyddorion fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu'r pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a **chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]**

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**

3.4 Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd **[ffocws ar berfformiad ac ansawdd]**

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- hirdymor
- atal
- integreiddio
- cydweithio
- cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 – Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

Ar gais y Panel:

1. A yw'r Pwyllgor Sgrwtini yn fodlon â'r gwaith o wnaed gan y Panel hyd yma?
2. A yw'r camau gweithredu a gymerwyd gan y Panel hyd yma yn ddigon cadarn ac a yw cyflymder y gwaith yn briodol?
3. Oes unrhyw awgrymiadau i gryfhau ymhellach ar waith y Panel?
4. A oes unrhyw feysydd eraill y mae angen i'r Panel eu craffu?

5 – Cefndir / Cyd-destun

1. CYD-DESTUN

Fel yr adroddwyd yn flaenorol, bydd Aelodau'n ymwybodol bod craffu wedi datblygu yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf drwy waith y 3 phanel sgrwtini. Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi'r cynnydd a wnaed hyd yma mewn perthynas â'r **Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion**.

Trefniadau Llywodraethu'r Panel

Bydd yr Aelodau'n ymwybodol o'r trefniadau llywodraethu cadarn sydd mewn lle fel sylfaen i waith y Panel¹ a bwriedir parhau i gynnal cyfarfodydd misol o'r Panel i'r dyfodol. Sefydlwyd proses o adrodd ar gynnydd yn chwarterol gan y Cyng. Gwilym Owen Jones, cadeirydd y Panel.

Erys i aelodaeth y Panel fod fel yr adroddwyd i'r Pwyllgor yn ystod y chwarter diwethaf²:

Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion: Aelodaeth

Cynghorydd	Pwyllgor Sgrwtini
Gwilym Owen Jones (cadeirydd)	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio
Margaret M Roberts	
Kenneth P Hughes	
Vaughan Hughes	
Alun Roberts (Is-gadeirydd)	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol
John Arwel Roberts	
Richard Griffiths	

¹ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio a gynhaliwyd ar 20 Ebrill a 27 Mehefin 2017

² Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio a gynhaliwyd ar 11 Medi, 2019

Aelod Cyfetholedig o'r Pwyllgorau Sgriwtini	
Mr Keith Roberts	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
2. FFOCWS GWAITH Y PANEL ADOLYGU CYNNYDD YSGOLION	
<p>Mae'r adroddiad cynnydd hwn yn cynnwys cyfeiriad at 3 cyfarfod olaf y Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion – ac o ganlyniad mae'n cwmpasu'r cyfnod Medi → Rhagfyr, 2019:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Cymryd stoc a chynllunio ymlaen – cyfeiriodd yr adroddiad cynnydd diwethaf i'r Pwyllgor hwn³ at yr angen i adolygu cylch gwaith y Panel er mwyn sicrhau aliniad parhaus efo'n blaenoriaethau corfforaethol. Gyda'r dasg honno mewn golwg, cynhaliwyd gweithdy datblygu ar gyfer aelodau'r Panel ym mis Medi⁴. Prif amcan y gweithdy oedd cytuno ar yr elfennau canlynol a hynny fel sail i ddatblygu cylch gwaith diwygiedig ar gyfer y Panel: <ol style="list-style-type: none"> i. Cadarnhau'r ffiniau i rôl a phwrpas y Panel ii. Prif feysydd y dylid eu cynnwys yn y cylch gwaith iii. Blaenoriaethau blaen raglen waith y Panel – tymor byr, tymor canol <p>Bu i'r gweithdy datblygu edrych ar siwrnai ddatblygu'r Panel hyd yma (cryfderau a meysydd datblygu), disgwyliadau Rheoleiddwyr a blaenoriaethau'r cyfnod nesaf. Daethpwyd i'r casgliad bod sgôp sylweddol i'r Panel ddatblygu ymhellach gan flaenoriaethu'r meysydd datblygu canlynol ar gyfer y cyfnod nesaf:</p>	
Pennawd	Maes Datblygu
Safonau Ysgolion	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i ddatblygu amodau cefnogol ac ymdeimlad o bartneriaeth / gweithio mewn tîm pan yn craffu ar safonau mewn ysgolion unigol • Monitro safonau ysgolion unigol: Aelodau Etholedig i ymweld ag ysgolion unigol cyn gwahodd yr ysgolion rheiny i ddod gerbron y Panel
Cysgodi GwE	Datblygu'r trefniadau i gynnwys gwaith mewn ysgolion unigol (yn ogystal â'r gweithgareddau clwstwr / dalgylch)
Rhaglen waith y Panel	Ychwanegu'r meysydd canlynol at raglen waith y Panel: <ul style="list-style-type: none"> • Llais y plentyn

³ Adroddiad cynnydd am y cyfnod Mai → Gorffennaf, 2019 a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio ar 11 Medi, 2019

⁴ Gweithdy Datblygu'r Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion, 27/09/19

	<ul style="list-style-type: none"> • Anghenion dysgu ychwanegol • Darpariaeth nas gynhelir (blynyddoedd cynnar) • Cwricwlwm newydd • Hunan-werthusiad y Gwasanaeth Dysgu – monitro cynnydd • Crynodeb o adroddiadau arolygu Estyn a gyhoeddwyd ar gyfer ysgolion ar yr Ynys • Proffil o'r Awdurdod Addysg Lleol yn erbyn safonau Estyn • Crynodeb o adroddiadau arolygu Estyn a gyhoeddwyd ar gyfer y ddarpariaeth Blynyddoedd nas Gynhelir (blynyddoedd cynnar) ar Ynys Môn
Cyfathrebu	Rhaeadru gwybodaeth am rôl, cyfraniad a deilliannau gwaith y Panel ymhlith holl Aelodau'r Cyngor
Cau'r cylch	Parhau i gynnal trefniadau i lais / gyfraniad y Panel gyrraedd y rhiant bwyllgor a'r Pwyllgor Gwaith (ychwanegu gwerthu a mesur effaith Craffu)
Llywodraethwyr ysgolion	Cryfhau ymhellach ar rôl Aelodau Etholedig fel llywodraethwyr ysgol (cyfaill beirniadol / taith ddysgu)

Derbyniwyd adroddiad cynnydd ar ddeilliannau'r gweithdy yng nghyfarfod mis Hydref⁵ y Panel. Fe benderfynwyd ar y meysydd canlynol hefyd:

- ✚ Creu model o weithio gwahanol i'r Panel sy'n rhoi ffocws ar grwpiau llai o Aelodau Etholedig yn canolbwyntio ar agweddau penodol a threfniadau i gylchdroi'r Aelodau er mwyn rhoi'r cyfle i bawb gael profiad o weithio ar holl agweddau gwaith y Panel
- ✚ Paratoi cylch gwaith diwygiedig ar gyfer y Panel efo'r amcan o sicrhau aliniad gyda blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor.

- **Monitro Safonau Ysgolion Unigol** – ym mis Hydref⁶ cafwyd trafodaeth ynghylch y rhaglen ar gyfer monitro safonau mewn ysgolion unigol. Nodwyd y pwyntiau canlynol yn arbennig:

⁵ Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion, 17/10/19

⁶ Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion, 17/10/19

- i. Allweddol bwysig parhau i flaenoriaethu gwaith monitro safonau mewn ysgolion unigol ar flaen raglen waith y Panel
- ii. Wrth symud ymlaen, amrywio trefniadau monitro'r Panel i gynnwys ymweliad gan gynrychiolaeth o Aelodau Etholedig y Panel i'r ysgol dan sylw (cyn cyfarfod y Panel)
- iii. Ffynonellau gwybodaeth: dylai'r wybodaeth ganlynol fod ar gael i'r Panel pan yn craffu ar safonau mewn ysgolion unigol –
 - ✚ Gwybodaeth am yr ysgol gan yr Awdurdod a GwE
 - ✚ Cyflwyniad gan y Pennaeth a chadeirydd y Llywodraethwyr
- iv. Cau'r cylch ar ôl monitro safonau mewn ysgolion unigol – drwy gymryd camau i gadarnhau unrhyw sylwadau gan y Panel a hynny ar ffurf llythyr yn enw'r cadeirydd
- v. Pwysig sicrhau bod trefniadau cyfathrebu effeithiol mewn lle gyda'r Aelodau Etholedig sy'n llywodraethwyr ysgol. Hefyd, anelu at gynnig arlwy o hyfforddiant a chyfleoedd datblygu ar gyfer aelodau'r Panel.

Bu i'r Panel roi raglen newydd mewn lle i herio perfformiad ysgolion unigol gan adeiladu ar ei waith dros y blynyddoedd diwethaf. Yng nghyfarfod mis Tachwedd⁷ gwelwyd y Panel yn adolygu safonau a pherfformiad mewn un ysgol gynradd (categori: gwyrdd). Rhaglenwyd y canlynol ar y rhaglen waith dros y misoedd nesaf:

- ✚ Mis Ionawr, 2020 – ysgol gynradd (categori: melyn)
- ✚ Mis Mawrth, 2020 – ysgol uwchradd (categori: melyn)
- ✚ Mis Ebrill, 2020 – anghenion dysgu ychwanegol (categori: melyn)

- **Trefniadau Llywodraethu** – bu i'r Panel drafod yr agweddau canlynol o'r trefniadau llywodraethu yng nghyfarfod mis Hydref:
 - i. Amllder adrodd yn ôl i'r riant byllgor gan y Panel – cadarnhawyd yr angen i roi trefniadau mewn lle i'r Panel adrodd bob 3 mis i'r Pwyllgor hwn ar gynnydd rhaglenni gwaith a gwerth ychwanegol y Panel. Cyflwyno trefniadau adrodd yn amlach pe bae risg penodol i'w gyfarch
 - ii. Rhae adru gwybodaeth am rôl, cyfraniad a deilliannau'r Panel – drwy eitem gynhwysfawr ar raglen mis Rhagfyr y Sesiwn Briffio Misol Aelodau⁸
- **Rôl Aelodau Etholedig fel Llywodraethwyr Ysgol** – cafwyd trafodaeth gan y Panel ynghylch rôl cynghorwyr fel llywodraethwyr a nodwyd y pwyntiau canlynol:
 - i. Pwysig creu'r amodau i Aelodau Etholedig ddatblygu rôl cyfaill beirniadol
 - ii. Adnabod rhinweddau taith ddysgu effeithiol yn rhan bwysig o rôl llywodraethwr
 - iii. Byddai'n fuddiol datblygu cyfres o gwestiynau safonol er defnydd yr Aelodau pan maent yn mynychu cyfarfodydd llywodraethwyr - ar y Cwricwlwm Newydd, y daith ddysgu, cyfraniad y Cyngor Ysgol, llais plant a phobl ifanc
 - **Cysgodi GwE** - bydd aelodau'n ymwybodol o'r trefniadau sydd mewn lle i aelodau'r Panel gysgodi gweithgareddau GwE.

Mae'r fframwaith llywodraethu ar gyfer y trefniadau cysgodi hyn yn gynnwys trefniadau adrodd yn ôl gan Aelodau yn sgil gweithgareddau cysgodi unigol, gyda'r amcanion canlynol:

- i. Dod â'r Panel yn nes at waith disgyblion a hefyd safonau mewn ysgolion

⁷ Cyfarfod o'r Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion a gynhaliwyd ar ?? Tachwedd, 2019

⁸ Sesiwn Briffio Misol Aelodau, 05/12/19

- ii. Creu'r amodau i Aelodau werthfawrogi'n llawn gymhlethdodau a heriau dysgu ee trwy gyfarfod â staff dysgu rheng flaen i drafod materion yn gyffredinol
- iii. Cefnogi'r Panel i ddatblygu ei raglen waith ymhellach

Ym mis Hydref, gwelwyd y Panel⁹ yn cadarnhau fersiwn ddiwygiedig y ffurflen adborth i'w defnyddio gan Aelodau Etholedig wrth adrodd yn ôl yn sgil y gweithgareddau canlynol:

- ✚ Cysgodi GwE – gwaith clwstwr
- ✚ Cysgodi GwE – ysgol unigol
- ✚ Cysgodi GwE – hyfforddiant wedi'i ddarparu gan GwE
- ✚ Monitro safonau – ymweliad ag ysgol unigol
- ✚ Monitro safonau – cyfarfod y Panel

4. MATER I'W UWCHGYFEIRIO I'R RHIANT BWYLLGOR EI YSTYRIED

Cyfeirir y mater a ganlyn er ystyriaeth gan y Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio:

- 4.1 Gofynnir i'r Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio ddod i gasgliad am gadernid gwaith monitro'r Panel hyd yma.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

D/B

7 – Goblygiadau Ariannol

D/B

8 – Atodiadau

9 – Papurau Cefndir (cysylltwch ag Awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgrwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangedfni.
LL77 7TW

Cyng. Gwilym Owen Jones
Cadeirydd y Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion
Dyddiad: 23/12/19

⁹ Cyfarfod o'r Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion a gynhaliwyd ar 17 Hydref, 2019